

[Startside](#) > ... > [Familieretlige Forhold Og Arv](#) > [Skilsmisse Og Separation](#) > [Spain](#)

Skilsmisse og separation

 Spanien

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

Efter den reform, som Spanien gennemførte ved lov nr. 15/2005, forudsætter bevilling af skilsmisse ikke længere forudgående separation eller opfyldelse af nogle retlige forudsætninger.

Skilsmisseproceduren kan indledes på begæring fra en af ægtefællerne, begge ægtefæller eller en af dem med den andens samtykke. For at der kan afsiges skilsmisshedom, skal følgende betingelser være opfyldt og følgende omstændigheder være til stede:

1. Der skal være gået tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis begge ægtefæller begærer skilsmisse, eller en af dem gør det med den andens samtykke.
2. Der skal være gået tre måneder efter ægteskabets indgåelse, hvis kun en af ægtefællerne begærer skilsmisse.
3. Der kan begæres skilsmisse uden videre efter ægteskabets indgåelse, hvis der er fare for liv, fysisk integritet, frihed, moralsk integritet eller seksuel frihed og integritet for den ægtefælle, der begærer skilsmisse, for deres børn eller andre i husstanden.

Det er således tilstrækkeligt til at begære og opnå skilsmisse, at en af ægtefællerne ikke ønsker at fortsætte ægteskabet, og den anden ægtefælle kan ikke modsætte sig dette af materielle grunde, når den nævnte periode er udløbet. I sidstnævnte tilfælde kan der uden videre søges skilsmisse.

Skilsmissesager kan være genstand for en fælles overenskomst eller en retstvist.

I det første tilfælde skal ansøgningen ledsages af en aftale omfattende de foranstaltninger, der er aftalt med hensyn til pasning af børn, der er underlagt fælles forældremyndighed, udøvelse af forældremyndighed og, hvor det er relevant, ordninger for børns kommunikation med og ophold hos den forælder, der ikke sædvanligvis bor sammen med dem, hvis det skønnes nødvendigt, ordninger, der gør det muligt for børnebørn at besøge og kommunikere med deres bedsteforældre, idet der altid tages hensyn til børnenes interesser, og ordninger for eventuelle kæledyr, idet der tages hensyn til familiemedlemmernes interesser og dyrets velfærd, fordelingen af perioder med samliv og pasning, hvor det er nødvendigt, samt udgifter til pasning af dyr, brug af bolig og inventar, bidrag til ægteskabet og underhold samt grundlaget for ajourføring heraf og eventuelle garantier, om nødvendigt opløsning af formueforholdet mellem ægtefæller og underholdsbidrag, der i givet fald skal betales til en af ægtefællerne.

I det andet tilfælde skal begæringen ledsages af et forslag om de foranstaltninger, der skal regulere følgerne af skilsmisse eller separation, og som drøftes i forbindelse med skilsmisseforhandlingerne, og hvis ægtefællerne ikke når til enighed om disse foranstaltninger, træffer domstolen afgørelse herom.

Under alle omstændigheder har domstolen kompetence til at behandle sager om mindreårige børn eller ældre børn, med hensyn til hvilke domstolene har truffet afgørelse om støtteforanstaltninger til forældrene.

Er der ikke børn involveret i sagen, behandles den (efter parternes valg) af justitssekretæren eller en notar.

Diplomatiske eller konsulære embedsmænd kan ikke under udførelsen af de notaropgaver, der er pålagt dem, bekræfte et legaliseret separations- eller skilsmissegodkendelse.

Bestemmelserne om omstødelse, separation og skilsmisse finder anvendelse på alle ægteskaber mellem personer af samme køn eller modsat køn, da ægteskabet i henhold til lov nr. 13/2005 er underlagt de samme krav, uanset om parterne er af samme eller modsat køn.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Efter den reform, der blev gennemført ved lov nr. 15/2005, kræves det ikke i Spanien, at særlige retlige forudsætninger er opfyldt, da ægtefællerne frit kan bestemme, om de vil opretholde ægteskabet.

Det kræves blot, at de perioder, der er nævnt i afsnit 1, er udløbet.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Skilsmisens første retsvirkning er opløsning af det ægteskabelige samliv. Dermed ophæves forpligtelsen til at leve sammen og yde gensidig bistand, som var en følge af ægteskabet, og det står igen ægtefællerne frit for at indgå et nyt ægteskab.

Ifølge spansk lovgivning er det ikke et krav, at kvinden skal antage sin mands efternavn ved ægteskab, som det er tilfældet i andre lande.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Skilsmisens medfører ophævelse af ægtefællernes indbyrdes formueforhold og giver anledning til opgørelse af ægteparrets eventuelle fælles formue og efterfølgende deling af de fælles formuegoder, som afhænger af den formueordning, der har været gældende i ægteskabet.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Separation, omstødelse og skilsmisse fritager ikke forældrene for deres ansvar over for deres børn.

Hvad angår personlige foranstaltninger vedrørende de fælles børn, skal der træffes afgørelse om: a) omsorgen for barnet, b) forældremyndigheden og c) ordningerne for besøg og ophold. Alle disse foranstaltninger falder ind under området "forældreansvar" som omhandlet i EU-instrumenter.

Forældremyndigheden skal som en form for forældreansvar altid udøves i børnenes interesse i overensstemmelse med deres personlighed og med respekt for deres rettigheder samt deres fysiske og mentale integritet. Dette omfatter følgende opgaver og beføjelser:

1. pasning, omsorg, kost, opdragelse og fuld uddannelse,
2. repræsentation og forvaltning af ejendom og
3. fastlæggelse af den mindreåriges sædvanlige opholdssted, som kun kan ændres med begge forældres samtykke eller, hvis dette ikke er muligt, ved en retskendelse. Ændring af mindreårige børns opholdssted uden begge forældres samtykke kan udgøre bortførelse.

Med hensyn til forældremyndighed vil barnets tarv være afgørende for, om forældrene får delt forældremyndighed eller eneforældremyndighed.

Der findes forskellige retssystemer i de selvstyrende regioner i Spanien, som har deres egne familieretlige regler, der skal konsulteres i hvert enkelt tilfælde.

I henhold til civillovbogen skal fælles forældremyndighed over børn tilkendes, når forældrene anmoder herom i den foreslåede aftale, eller når der indgås en sådan aftale under skilsmissegodkendelserne. Hvis der ikke kan indgås en aftale, kan forældremyndighedsspørgsmålet blive afgjort af retten på begæring af en af parterne efter modtagelsen af en erklæring udarbejdet af det offentlige (*Ministerio Fiscal*) baseret på varetagelsen af barnets

tarv. Ifølge den øverste domstols retspraksis er fælles forældremyndighed ikke en undtagelse, men en normal og endog ønskelig foranstaltning, for så vidt som den sikrer børnenes ret til samvær med begge forældre, selv i krisesituationer, forudsat at det er muligt.

For så vidt angår bidraget til de fælles børns underhold er princippet, at skilsmissen ikke fritager forældrene for deres forpligtelser i forhold til deres børn, og begge skal bidrage til børnenes underhold. Underholdsbidrag omfatter alt, hvad der er nødvendigt med hensyn til kost, ophold, tøj og lægebehandling, opdragelse og uddannelse, mens barnet er mindreårigt, og selv efterfølgende, hvis barnet uforskyldt ikke har været i stand til at fuldføre sin uddannelse.

Almindeligvis betyder det, at den ægtefælle, som ikke har forældremyndigheden, skal betale børnebidrag til den ægtefælle, børnene bor hos, indtil de bliver økonomisk uafhængige eller befinder sig i en situation, hvor deres manglende økonomiske uafhængighed er selvforskyldt. Når børnene underlægges fælles forældremyndighed, er det normalt sådan, at hver af forældrene afholder de løbende udgifter i de perioder, hvor de har barnet hos sig (til tøj, kost og ophold), mens de opretter en fælles konto til de øvrige udgifter, som hver af forældrene indbetaler et månedligt beløb til eller indbetaler til i forhold til deres økonomiske situation. Hvis der er stor forskel på forældrenes økonomiske situation, er der imidlertid intet til hinder for, at den ene betaler et beløb til den anden for at sætte vedkommende i stand til at afholde de relevante udgifter i den periode, hvor de har barnet hos sig.

Domstolsrådet (*Consejo General del Poder Judicial*) har oprettet [tabeller til fastsættelse af børnebidrag i familieretlige sager](#) og hjælper med sin onlineapplikation med de enkelte udregninger. Disse er blot vejledende.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

En ægtefælle, hvis separation eller skilsmisse skaber en økonomisk uligevægt i forhold til den anden, således at vedkommende er dårligere stillet, end det var tilfældet i ægteskabet, er berettiget til kompensation, der kan have form af en midlertidig eller tidsbegrænset ydelse eller en engangsgodtgørelse som fastsat i aftalen eller retsafgørelsen.

Nogle geografiske områder i Spanien har særlige ordninger, der vedrører dette.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Separation betyder, at ægtefællerne ikke længere bor sammen, dvs. at ægtefællerne ikke længere er forpligtet til at bo sammen, men at de stadig er gift. Derudover ophører muligheden for at binde den anden ægtefælles aktiver til den daglige husførelse.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Efter den reform, der blev gennemført ved lov nr. 15/2005, kræves det ved separation på samme måde som ved skilsmisse ikke, at bestemte forudsætninger er opfyldt, da ægtefællerne frit kan bestemme, om de vil opretholde det ægteskabelige samliv.

Der kræves blot, at der går et vist tidsrum fra ægteskabets indgåelse, til der indgives begæring om separation (med undtagelse af visse tilfælde). Disse perioder er de samme som for skilsmissesager, jf. punkt 1.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Separation har samme retsvirkninger som en skilsmisse: Ægtefællerne bor ikke længere sammen, og den anden ægtefælles aktiver kan ikke længere bindes til den daglige husførelse fra datoen for den endelige dom eller kendelse, eller når begge ægtefæller har givet deres samtykke hertil i et legaliseret dokument. Forskellen er, at det ægteskabelige samliv løsnes op, men ikke opløses.

Der er derfor mulighed for en forsoning, idet det ægteskabelige samliv ikke er opløst. Forsoningen får kun retsvirkninger, hvis retten underrettes herom af begge parter for sig. Såfremt ægtefællerne havde en ordning med fælleseje (*sociedad de gananciales*), opløses denne ved separationen og afløses af en særjeordning (*separación de bienes*).

På samme måde ophæves formodningen om slægtskab, hvorved børn, der er født mindre end 300 dage efter separationen, formodes at være børn af manden, ved separation (og endda de facto-separation).

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

Omstødelse af ægteskab (som kan anvendes på både ægteskaber med ægtefæller af samme og modsat køn) er en retsafgørelse om, at det indgåede ægteskab var behæftet med mangler, der gjorde det ugyldigt fra begyndelsen, og at det derfor ikke anses for nogensinde at være indgået eller har haft retsvirkninger. Ægtefællerne får derfor igen status som ugifte.

Dette indebærer opløsning af ægteskabets formueordning og opgørelse af aktiverne, og samtidig ophæves forpligtelsen til at leve sammen og yde gensidig bistand.

I modsætning til situationen efter separation og skilsmisse er det forhold, at ægteskabet ikke anses for indgået, til hinder for, at der betales kompensation i form af underholdsbidrag, fordi dette kræver, at der har været tale om et gyldigt ægteskab. Der er dog mulighed for, at en ægtefælle, som har handlet i god tro ved indgåelsen af ægteskabet, mens den anden handlede i ond tro, kan få kompensation.

I forholdet til eventuelle børn opretholdes de retsvirkninger, som affødtes i tidsrummet, inden dommen om ægteskabets omstødelse blev afsagt. Der er således tale om de samme retsvirkninger som ved separation og skilsmisse.

I Spanien er det ikke blot de civile retter, der kan omstøde et ægteskab, idet de katolske domstole efter kanonisk ret ligeledes kan træffe afgørelse om omstødelse af et ægteskab. Deres afgørelser skal dog godkendes af en civil ret i første instans (*Juzgados de Primera Instancia*) – en familieret, hvis en sådan findes. Retsgrundlaget herfor skal findes i den aftale, som den spanske stat indgik med Vatikanet den 3. januar 1979.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Et ægteskab kan uanset form omstødes, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

1. Manglende samtykke til indgåelse af ægteskabet.
2. Ægteskabet er indgået på trods af en af hindringerne for ægteskab.
3. Ægteskabet er indgået uden medvirken af en fredsdommer, borgmester eller et byrådsmedlem, en justitssekretær, notar eller embedsmand, foran hvem det skal indgås, eller uden tilstedeværelse af vitterlighedsvidner.
4. En af ægtefællerne har indgået ægteskabet uden kendskab til den anden parts rigtige identitet eller har fejlvurderet de personlige egenskaber, som var afgørende for tilsagnet om at indgå ægteskab.
5. Ægteskabet er indgået under tvang eller moralsk pres.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Omstødelse af et ægteskab betyder, at det har været ugyldigt siden indgåelsen. Den indebærer, at ægtefællerne igen får status som ugifte.

Imidlertid opretholdes de retsvirkninger, der allerede er affødt af et omstødt ægteskab, fra dets indgåelse til dets omstødelse, for så vidt angår børn og den eller de ægtefæller, der handlede i god tro.

Den ægtefælle, der handlede i ond tro, får ikke del i eventuelle indtægter, som den ægtefælle, der handlede i god tro, har haft, når ægtefællernes formueordning ophæves.

Hvis ægtefællerne levede sammen, har den ægtefælle, der handlede i god tro, desuden ret til kompensation for den økonomiske uligevægt, som omstødelsen kan medføre.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende

skilsmisse?

I Spanien er familiemægling reguleret på nationalt plan i lov om mægling på det civil- og handelsretlige område: [lov nr. 5/2012 af 6. juli 2012](#) om gennemførelse i spansk lovgivning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område.

De almindelige principper, der ligger til grund for mægling, er frivillighed og frit valg, upartiskhed, neutralitet og fortrolighed. Ud over disse principper er der regler eller retningslinjer for parternes ageren i forbindelse med mægling, som f.eks. god ro og gensidig respekt, og parternes pligt til at samarbejde og støtte mæglerens bestræbelser.

Den ovennævnte lov nr. 5/2012 omhandler "mægling i grænseoverskridende tvister", dvs. de tvister, hvor mindst en af parterne bor eller har sædvanligt ophold i en anden stat end den, hvor de øvrige berørte parter bor, hvor de er blevet enige om at ty til mægling, eller hvor mægling er obligatorisk efter den relevante lovgivning. Omfattet heraf er ligeledes konflikter, der foregribes eller løses ved mægling, uanset hvor aftalen blev indgået, hvor hensigten, efter at en af parterne er flyttet, er at fuldbyrde aftalen eller nogle af virkningerne af denne på et andet lands område.

De fleste selvstyrende regioner har vedtaget lovgivning om familiemægling. For eksempel:

- Andalusien – lov nr. 1/2009 af 27. februar 2009 om familiemægling i Andalusien,
- Aragón – lov nr. 9/2011 af 24. marts 2011 om familiemægling i Aragón,
- Asturien – lov nr. 3/2007 af 23. marts 2007 om familiemægling,
- De Kanariske Øer – lov nr. 15/2003 af 8. april 2003 om familiemægling,
- Kantabrien – lov nr. 1/2011 af 28. marts 2011 om mægling i den selvstyrende region Kantabrien,
- Castilla-La Mancha – lov nr. 4/2005 af 24. maj 2005 om den særlige sociale familiemæglingstjeneste,
- Castilla-León – lov nr. 1/2006 af 6. april 2006 om familiemægling i Castilla-León,
- Catalonien (er af særlig stor betydning i denne selvstyrende region, da den har fået egne lovgivningsbeføjelser på dette område og i artikel 233, stk. 6, i civillovbogen for Catalonien har bestemt, at domstolsmyndigheden kan henvise ægtefællerne til et informationsmøde om mægling, hvis den på baggrund af sagens omstændigheder mener, at det stadig er muligt at indgå et forlig),
- Valencia – lov nr. 7/2001 af 26. november 2001 om regulering af familiemægling i Valencia,
- Galicien – lov nr. 4/2001 af 31. maj 2001 om familiemægling,
- De Baleariske Øer – lov nr. 14/2010 af 9. december 2010 om familiemægling på De Baleariske Øer,
- Madrid – lov nr. 1/2007 af 21. februar 2007 om familiemægling i Madrid og
- Baskerlandet – lov nr. 1/2008 af 8. februar 2008 om familiemægling gennem de respektive selvstyrende parlamenter.

På nationalt plan kan parterne i henhold til [civilretsplejelovens](#) artikel 770, stk. 7, for så vidt angår separation og skilsmisse efter gensidig aftale anmode om udsættelse af sagen med henblik på mægling.

I grænseoverskridende tvister i ægteskabssager finder artikel 25 i Rådets forordning (EU) 2019/1111 af 25. juni 2019 anvendelse, og herefter gælder følgende: "Retten opfordrer så hurtigt som muligt og på et hvilket som helst tidspunkt under sagen enten direkte eller, hvis den finder det hensigtsmæssigt, med bistand fra centralmyndighederne parterne til at overveje, hvorvidt de er villige til at deltage i mægling eller andre metoder til alternativ tvistbilæggelse, medmindre dette ikke er til barnets bedste, det ikke er hensigtsmæssigt i den pågældende sag, eller det ville forsinke sagen unødigt."

Mægling kan ligeledes finde sted i tilfælde, hvor et barn er blevet bortført til et andet land, men i sådanne tilfælde skal mæglingsproceduren være så kort som muligt, og der skal afholdes så få møder som muligt, idet den lovbestemte frist ikke må overskrides. Såfremt parterne i forbindelse med mæglingen når frem til en aftale (der kan udvides til også at omfatte andre områder), skal den godkendes af retten under hensyn til de gældende regler og barnets tarv. Da kompetencen for så vidt angår barnebortførelser ikke er den samme som den, der gælder i andre familieretlige sager (ved barnebortførelser er kun retterne i de selvstyrende regioners hovedstæder kompetente, mens alle familieretter er kompetente i andre familieretlige sager), kan det, såfremt aftalen udvides til også at omfatte andre områder, ske, at det er forskellige retter, der har kompetence til at godkende aftalen (retten i den relevante regionale hovedstad for så vidt angår bortførelsesaspektet og den kompetente familieret for så vidt angår de øvrige aspekter).

I civile sager, der henhører under den kompetence, som udøves af de domstole, der behandler sager om vold mod kvinder (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), er mægling ikke tilladt.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

a) Hvor skal jeg indgive min begæring?

Når det er fastslået, at de spanske domstole ifølge den internationale procesret har kompetence til at behandle sagen (hvilket fremgår af [Rådets forordning \(EU\) 2019/1111 af 25. juni 2019](#)) og i givet fald kompetence til at træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger i forhold til samlivet, kan en begæring om skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab (bortset fra tilfælde, hvor der er enighed om separation eller skilsmisse, hvor der ikke er mindreårige børn i ægteskabet, hvor og sagen behandles af en notar) indgives til retten i første instans. I nogle retskredse er der retter i første instans med speciale i familieret. Mere konkret er der tale om retten i første instans:

- I den retskreds, hvor ægtefællernes fælles hjem ligger.
- Hvis ægtefællerne bor i forskellige retskredse, kan ansøgeren vælge mellem den retskreds:
 - hvor ægtefællernes sidste fælles bopæl ligger, eller
 - hvor den sagsøgte bor, eller
 - hvis den sagsøgte ikke har fast bopæl eller opholdssted, kan ansøgeren vælge at indgive begæringen i den retskreds, hvor den sagsøgte opholder sig eller der, hvor vedkommende sidst boede.
- Hvis den sagsøgte ikke har fast bopæl eller opholdssted, kan ansøgeren vælge at indgive begæringen i den retskreds, hvor den sagsøgte opholder sig eller der, hvor vedkommende sidst boede.
- Hvis kompetencen heller ikke kan fastslås på denne måde, har retten i første instans på det sted, hvor sagsøgeren har bopæl, kompetence på området.
- Når begæringen om skilsmisse eller separation indgives af ægtefællerne i forening, kan de gøre det til:
 - retten i den retskreds, hvor de havde deres sidste fælles bopæl
 - eller retten i den retskreds, hvor en af ægtefællerne nu bor.
- Begæring om iværksættelse af foreløbige retsmidler kan behandles af retten i første instans i den retskreds, hvor ansøgeren bor.

I Spanien blev der ved [organisk lov nr. 1/2004 af 28. december 2004 om omfattende beskyttelsesforanstaltninger mod kønsbaseret vold oprettet de domstole, der behandler vold mod kvinder](#) med civilretlig kompetence inden for separation, skilsmisse og omstødelse i sager, hvor en af parterne i den civile sag er en kvinde, der er offer for kønsbaseret vold som omhandlet i artikel 87b, stk. 1, litra a), i lov om retsvæsenet, og en af parterne i den civile sag efterforskes som gerningsmand, ophavsmand eller nødvendig medvirken til kønsbaseret vold. I så fald skal begæringen indgives til den ret med kompetence inden for vold mod kvinder, som behandler straffesagen.

Du kan finde yderligere oplysninger om de spanske retsinstanser og finde en domstol på [domstolssøgemaskinen](#) på domstolsrådets websted.

Gennemføres sagen ved en notars mellemkomst, skal det legaliserede dokument udarbejdes af notaren på det sted, hvor ægtefællerne sidst havde fælles bopæl, eller der, hvor en af ægtefællerne har bopæl eller sædvanligt opholdssted.

Praktisk vejledning i anvendelsen af Bruxelles IIb-forordningen findes på denne side: [EJN-publikationer](#).

b) Formaliteter og dokumenter

Når parterne går domstolsvejen, indgives begæring om omstødelse af ægteskab, separation eller skilsmisse skriftligt og skal være undertegnet af den anmodende parts advokat (*letrado*) eller befuldmægtigede (*procurador*). Når ægtefællerne begærer separation eller skilsmisse i forening, kan de benytte samme advokat.

Begæringen om separation, omstødelse af ægteskab og skilsmisse skal ledsages af:

- vielsesattesten og fødselsattester for eventuelle børn. Det er ikke tilstrækkeligt at forelægge familiebogen (*Libro de Familia*)
- de dokumenter, som ansøgeren vil påberåbe sig
- de dokumenter, der er nødvendige for at bedømme ægtefællernes og eventuelle børns økonomiske situation, f.eks. selvangivelser, lønsedler, kontoudtog, værdipapirer eller tinglysningsdokumenter, hvis parternes begæring omhandler formueretlige dispositioner
- en forældreplan for foranstaltninger vedrørende mindreårige børn eller ældre børn, for hvilke domstolene har truffet afgørelse om støtteforanstaltninger til forældrene
- forslag til aftale om vilkår, hvis der begæres separation eller skilsmisse efter fælles samtykke.

Såfremt man benytter sig af en notar (separation eller skilsmisse efter fælles overenskomst, hvor der ikke er nogen mindreårige børn), skal ægtefællerne i henhold til lovgivningen bistås af en praktiserende advokat med henblik på fuldbyrdelse af det legaliserede dokument og skal ud over attesterne fra civilregistret fremlægge aftalen.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Spanien anerkender retten til fri proces for spanske statsborgere, andre EU-medlemsstaters statsborgere og tredjelandstatsborgere i Spanien, forudsat at disse kan dokumentere, at de ikke har tilstrækkelige midler til at føre en retssag.

Enkeltpersoner er berettigede til retshjælp, hvis de ikke har tilstrækkelige midler, men har økonomiske midler og indtægter, der beregnes årligt i forhold til art og pr. familieenhed, der ikke overstiger følgende grænser:

1. det dobbelte af det gældende generelle indkomstindeks (IPREM) på det tidspunkt, hvor personer, der ikke er omfattet af en familieenhed, indgiver begæringen
2. to en halv gang det gældende generelle indkomstindeks på det tidspunkt, hvor personer, der er omfattet af en given familieenhed på færre end fire personer, indgiver begæringen
3. tre gange dette indeks for familieenheder på fire eller flere personer.

Beregning af IPREM

Beregning af IPREM: Nærmere oplysninger om beregning af IPREM og ændringer heraf kan tilgås her:

<http://www.iprem.com.es>

Ansøgningen skal indgives til advokatsammenslutningen (*Colegio de Abogados*) i samme retskreds, hvor den ret, som skal behandle hovedsagen, er beliggende, eller til retten i den retskreds, hvor ansøgeren bor. I sidstnævnte tilfælde videresender retten ansøgningen til den regionale advokatsammenslutning.

Ansøgningerne indsendes til disse advokatsammenslutninger, når der er tale om grænseoverskridende tvister. I disse tvister behandles ansøgningen af den advokatsammenslutning, som findes der, hvor ansøgeren har sit sædvanlige opholdssted eller sin bopæl.

EU-borgere fra lande, der har tiltrådt den europæiske overenskomst om formidling af ansøgninger om retshjælp, kan sende deres ansøgning til den centrale myndighed i deres land, der er ansvarlig for anvendelsen af reglerne i denne overenskomst.

Ansøgningen indsendes, inden retssagen anlægges, eller hvis ansøgeren er sagsøgt, inden vedkommende afgiver sit svarskrift. Såvel sagsøger som sagsøgte kan imidlertid efterfølgende søge retshjælp, hvis det kan dokumenteres, at deres økonomiske situation har ændret sig.

Når der ikke er tilstrækkelige midler til rådighed, og den ene ægtefælle ikke kan få retshjælp på grund af den andens økonomiske situation, kan sidstnævnte ægtefælle blive pålagt at bære alle eller en del af omkostningerne efter en procedure, der betegnes "*litis expensas*" (sagsomkostningerne fordeles efter en særlig procedure i skilsmissesager).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse

af ægteskab?

Spanske domstoles afgørelser om separation, skilsmisse og omstødelse kan appelleres. Appellen skal indgives inden for en frist på 20 dage til den ret i første instans, der har truffet den anfægtede afgørelse, og som appellen formelt indgives til, mens sagen henhører under provinsrettens (*Audiencia Provincial*) kompetence. I visse tilfælde kan der iværksættes kassationsappel og i givet fald ekstraordinær appel for procedurefejl til prøvelse af appelafgørelsen ved den øverste domstol i civile sager eller ved de civile og strafferetlige afdelinger af de øverste regionale domstole (*Tribunales Superiores de Justicia*), hvis der findes særlige lovregler i den tilsvarende selvstyrende region.

Appel af afgørelsen i overensstemmelse med loven vil ikke suspendere virkningen af de foranstaltninger, der er godkendt i afgørelsen. Hvis appellen kun vedrører afgørelser om foranstaltninger, skal justitssekretæren erklære afgørelsen om omstødelse, separation eller skilsmisse for endelig, og dens indførelse i civilregistret vil blive godkendt.

Ved en separations- eller skilsmisseprocedure ved gensidig overenskomst kan den retsafgørelse, hvormed hele aftalen godkendes, ikke appelleres af andre end det offentlige, hvis det offentlige er inddraget i sagen, idet det kan iværksætte en appel på vegne af mindreårige eller umyndige børn. Hvis ingen foranstaltning godkendes, kan der indgives appel.

Hvad angår de foreløbige retsmidler, som retten kan træffe inden og under separations-, omstødelse- eller skilsmissesagen, fastslås det, at en afgørelse om sådanne foranstaltninger ikke kan appelleres, da den er midlertidig gyldig, og den erstattes af den retsafgørelse, der træffes i forbindelse med separations-, omstødelse- eller skilsmissesagerne.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Her finder

[Rådets forordning \(EU\) 2019/1111 af 25. juni 2019 om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar og om internationale børnebortførelser \(omarbejdning\)](#), kendt som Bruxelles IIb-forordningen, som er trådt i kraft i alle medlemsstater på nær Danmark, anvendelse.

Rådets forordning (EU) 2019/1111 (Bruxelles IIb-forordningen) erstattede den 1. august 2022 forordning (EF) nr. 2201/2003 (Bruxelles IIa-forordningen). Afhængigt af det tidsmæssige anvendelsesområde skal det ene eller det andet instrument anvendes.

Hvis målet blot er at ajourføre oplysningerne i en medlemsstats civilstandsregister (og i Det Forenede Kongeriges register indtil den 31. december 2020) på grundlag af afgørelser om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab truffet i en anden medlemsstat, og hvis disse afgørelser i henhold til medlemsstatens lovgivning ikke længere kan appelleres, er det tilstrækkeligt at sende en anmodning herom til civilstandsregistret i det pågældende land i henhold til bestemmelserne i den gældende forordning ledsaget af:

- en kopi af afgørelsen, der opfylder kravene om autentificering i lovgivningen i det land, der har truffet den
- en attest efter en standardblanket, der er udstedt af en domstol eller kompetent myndighed i den medlemsstat, hvor afgørelsen blev truffet
- hvis afgørelsen er truffet som standard, dokumentation for, at anmodningen er blevet behørigt forkyndt for sagsøgte.

Hvis der er tale om at få de spanske myndigheder til at anerkende en afgørelse om skilsmisse, omstødelse eller separation, som er truffet i en anden medlemsstat, med undtagelse af Danmark, indgives der en anerkendelsesbegæring, selv om det ikke er nødvendigt, at afgørelsen var bindende i den medlemsstat, hvor den blev truffet (det er tilstrækkeligt, at den er eksigibel i domsstaten), til retten i første instans i den retskreds, hvor den person, begæringen om anerkendelse eller manglende anerkendelse indgives imod, har sin bopæl. Hvis ansøgeren ikke har bopæl i Spanien, kan den indgives der, hvor vedkommende opholder sig i Spanien, eller hvor

vedkommende sidst havde bopæl i Spanien, eller, hvis ingen af disse muligheder foreligger, det sted, hvor ansøgeren har bopæl.

Begæringen indgives skriftligt undertegnet af advokaten og den befuldmægtigede og ledsaget af de samme dokumenter som i det foregående tilfælde.

Anerkendelse af afgørelser kan være et bispørgsmål.

Anerkendelse i Spanien af afgørelser truffet i Danmark er reguleret i [lov nr. 29/2015 af 30. juli 2015 om internationalt samarbejde på det civile retlige område](#). Proceduren indledes ved at indgive en anmodning direkte til den kompetente ret i første instans.

Hvis det eneste formål er optagelse i civilregistret, er det ikke nødvendigt at indhente forudgående godkendelse eller eksekvaturgodkendelse fra en domstol, da [lov nr. 20/2011 af 21. juli 2011 om folkeregisteret](#) finder anvendelse.

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Fremgangsmåden ved anmodning om, at en afgørelse ikke anerkendes, er den samme som for at få den anerkendt. Hvis afgørelsen er anerkendt i overensstemmelse med reglerne i Rådets forordning (EU) 2019/1111, kan der først gøres indsigelse efter modtagelsen af afgørelsen om anerkendelse og der indgives anke til den relevante provinsret inden for den tidsfrist, der er fastsat ved lov.

Er der tale om en afgørelse, der er truffet i Danmark, skal der gøres indsigelse i forbindelse med førsteinstansrettens behandling af modpartens anmodning om anerkendelse af afgørelsen. Det er under alle omstændigheder nødvendigt med bistand fra en advokat og en befuldmægtiget i forbindelse med den formelle indgivelse af indsigelsen.

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Efter ikrafttrædelsen af [forordning \(EU\) nr. 1259/2010 den 21. juni 2012](#) og som anført i forordningens artikel 5 og 8 kan ægtefællerne aftale lovvalg i tilfælde af separation eller skilsmisse, forudsat at en af de i forordningen nævnte lovgivninger finder anvendelse. I mangel af aftale mellem parterne behandles skilsmisse- og separationssager efter lovgivningen i:

1. den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, eller i mangel heraf
2. den stat, hvor ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, forudsat at opholdet ikke er ophørt mere end et år før sagsanlægget, og at en af dem stadig opholder sig i den medlemsstat ved sagsanlægget, eller i mangel heraf
3. den stat, hvis nationalitet begge ægtefæller har ved sagsanlægget, eller i mangel heraf
4. den stat, hvori den domstol, som sagen er anlagt ved, er beliggende.

Den lov, der finder anvendelse på omstødelse af ægteskab og retsvirkningerne heraf, fastlægges i overensstemmelse med den lov, der finder anvendelse på ægteskabets indgåelse, i overensstemmelse med civillovbogen.

For så vidt angår formueforholdet mellem ægtefæller vil den lov, der skal anvendes, blive fastlagt ved [Rådets forordning \(EU\) 2016/1103 af 24. juni 2016](#) om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller, eller, hvis dette ikke er tilfældet, i artikel 9, stk. 2, i den [spanske civillovbog](#).

Spørgsmålet om forældreansvar for børn er reguleret i [Haagerkonventionen af 19. oktober 1996](#) i henhold til domstolslandets lov.

For så vidt angår foreløbige retsmidler er den relevante lovgivning den samme som den, der gælder for separationen, omstødelsen eller skilsmissen i det konkrete tilfælde, bortset fra hastesager, der vedrører personer eller aktiver, der befinder sig i Spanien, også selv om de spanske domstole ikke havde kompetence til at behandle hovedsagen.

Den lov, der finder anvendelse på underholdspligt, fastsættes i henhold til [Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt](#).

Den lov, der skal anvendes på formueforholdet mellem ægtefæller, vil blive fastlagt i overensstemmelse med [Rådets forordning \(EU\) 2016/1103 af 24. juni 2016](#).

Hvad angår bekræftelse på og bevis for fremmed ret i en retssag i Spanien gælder det, at man skal kunne bevise indholdet heraf, og at det er gældende ret i det pågældende land, idet den spanske domstol kan beslutte, hvilke bevismidler der er fornødne.

Endelig skal det bemærkes, at de retssager, der anlægges i Spanien, altid føres efter spansk procesret, uanset hvilket lands lovgivning der finder anvendelse på selve skilsmissen, separationen eller omstødelsen. Disse procedurer er reguleret i [lov nr. 1/2000 af 7. januar 2000 om den civile retspleje](#), bog IV, afsnit I.

Denne webside er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.

■ Sidste opdatering: 25/09/2025

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.